

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Mediacja>Mediacja w państwach UE

Vahendus ELi liikmesriikides

Niemcy

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel vahenduse abil? Tegemist on alternatiivse vaidluste lahendamise meetmega, mille raames vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda.

Kellega ühendust võtta?

Vahendusteenust pakub suur hulk organisatsioone. Alljärgnevalt on nimetatud mõned suuremad (loetelu ei ole seega täielik):

Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. – BAFM (föderaalne perelepituse tööühm: Fritschestraße 22, 10585 Berliin, Saksamaa)

Bundesverband Mediation e.V. – MB (föderaalne vahendusega tegelev ühendus: Wittestraße 30K, 13509 Berliin, Saksamaa)

Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V. – BMWA (föderaalne majandus- ja kutsealase vahendusega tegelev ühendus: Prinzregentenstraße 1, 86150 Augsburg, Saksamaa)

Centrale für Mediation GmbH & Co.KG – CfM (vahenduskuskeskus Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln, Saksamaa)

Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein (Saksamaa advokaatuur (Saksamaa advokaatuuri vahendusühing), Littenstraße 11, 10179 Berliin, Saksamaa)

Deutsche Gesellschaft für Mediation – DGM (Saksamaa vahendusühing, Friedrich-Ebert-Straße 10, 59425 Unna, Saksamaa)

Deutsches Forum für Mediation – DFfM (Saksamaa vahendusfoorum, Hohe Straße 11, 04107 Leipzig, Saksamaa)

(Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung e.V. – MiKK

(perekonfliktide ja lapseröövi juhtumitega tegelev rahvusvaheline vahenduskuskeskus, Fasanenstraße 12, 10623 Berliin, Saksamaa)

Need ühendused abistavad vahendust kasutada soovivaid vaidluse pooli sobiva vahendaja leidmisel.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Üldiselt on vahendus lubatud alati, kui vaidluste või muude küsimuste lahendamiseks ei ole seadusega ette nähtud kohtu poole pöördumise kohustust. Kõige sagedamini kasutatakse vahendust perekonna- ning pärimis- ja äriõiguse küsimustes.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

26. juulil 2012 jõustus Saksamaal vahendusseadus (*Mediationsgesetz*) (21. juuli 2012. aasta vahenduse ja muude vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste seaduse artikkel 1 (avaldatud Saksamaa ametlikus teatajas *Bundesgesetzblatt I*, lk 1577)). Tegemist on esimese õigusaktiga, millega vahendusteenuseid Saksamaal ametlikult reguleeritakse. Selle seadusega on võetud Saksamaa õigusesse üle Euroopa Liidu vahendusmenetluse direktiiv (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 136, 24.5.2008, lk 3)). Saksamaa vahendusseaduse kohaldamisala on ELi direktiivi omast laiem; kui direktiiviga reguleeritakse ainult piiriüleseid vaidlusi tsiviil- ja kaubandusajades, siis Saksamaa vahendusseadus hõlmab kõiki Saksamaal pakutavaid vahenduse liike, olenemata vaidluse vormist või vaidluse poolte alalisest elukohast.

Saksamaa vahendusseaduses on sätestatud üksnes olulisemad põhimõtted. Vahendajatele ja vaidluse pooltele on jäetud vahenduse korraldamiseks üsna vabad käed. Seaduses on eelkõige määratletud mõisted „vahendus“ ja „vahendaja“, et eristada vahendust muudest vaidluse lahendamise viisidest. Seaduse kohaselt on vahendus struktureeritud protsess, mille käigus vaidluse pooled otsivad oma vaidlusküsimusele üheskoos vabatahtlikult ja iseseisvalt lahendust kas ühe või mitme vahendaja abil. Vahendust juhivad sõltumatud ja erapooletud vahendajad, kellel puudub otsuste tegemise õigus. Vahenduse korraldamise üksikasjalikkus korda sätestatud ei ole, küll aga on vahendajatele ette nähtud mitmesugused teabe esitamise kohustused ja tegutsemispiirangud, et tagada nende sõltumatus ja erapooletus. Samuti on seadusega vahendajatele ette nähtud kliendisaladuse hoidmise range kohustus.

Vahendusseadusega on menetlusseadustikesse (nt tsiviilmenetluse seadustik, *Zivilprozessordnung*) lisatud mitmesuguseid stiimuleid vaidluste ühiseks lahendamiseks. Pooled peavad näiteks edaspidi tsiviilkohtusse hagi esitades selgitama, kas nad on proovinud lahendada vaidlust kohtuväliselt, näiteks vahenduse teel, ja kas neil on konkreetseid põhjuseid, miks nad sellest võimalusest loobuvad. Lisaks võib kohus soovitada vaidluse pooltel kasutada vahendust või mõnda muud vaidluste kohtuvälise lahendamise meetodit ning kui pooled selle kasuks otsustavad, võib ta kohtumenetluse peatada. Tasuta õigusabi vahenduse kasutamise korral praegu ette nähtud ei ole. Tsiviilmenetluse seadustiku § 278 lõike 5 kohaselt võib kohus suunata vaidluse pooled lepitusmenetluse raames toimuvaks kohtulikuks arutamiseks ning edasisteks lepitamiskatseteks otsustusõigusega erikohtuniku (lepituskohtuniku) (*Güterichter*) juurde. Lepituskohunik võib näha ette, et vaidluse lahendamiseks kasutatakse kõiki võimalusi, sealhulgas vahendust.

Saksamaa valitsus täitis oma seadusjärgse kohustuse anda liidupäevale (Saksamaa parlamendi alamkoda, Bundestag) viis aastat pärast seaduse rakendamist aru selle mõju kohta, esitades 20. juulil 2017 vastava aruande. Aruandega saab tutvuda [siin](#). Selle kohaselt ei kasutata vahendust kui alternatiivset vaidluste lahendamise meetodit Saksamaal veel soovitud määral, ent vahetuid seadusandlikke meetmeid ei ole tarvis võtta. Valitsus uurib siiski aruande järelduste põhjal, kuidas veelgi paremini saavutada vahendusseaduse eesmärki ehk edendada vahenduse laiemat kasutamist.

Teave ja koolitus

Üldteave on kättesaadav [Saksamaa justiits- ja tarbijakaitseministeeriumi](#) (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*) veebisaidil.

Vahendaja kutsenõudeid seadusega kindlaks määratud ei ole ning sellel kutsealal tegutsemiseks piiranguid ei ole. Vahendaja vastutab ise selle eest, et tal oleksid vajalikud teadmised ja kogemused (asjakohane väljaõpe ja täiendõpe), et pooli vahendusprotsessis asjatundlikult juhendada. Seaduses on kindlaks määratud, millised teadmised, pädevused ja meetodid tuleks asjakohase väljaõppe käigus omandada. Vahendajana võivad tegutseda kõik nimetatud tingimustele vastavad isikud. Vanuse alampiiri seatud ei ole, samuti puudub nõue läbida konkreetne baasõpe kõrgkooli tasemel.

Kui pooled soovivad saada garantiid, et nende vahendaja on läbinud vastava kutsealase koolituse ja tal on piisavad kogemused, võivad nad vabalt valida sertifitseeritud vahendaja (*zertifizierten Mediator*). Selleks on Saksamaa justiitsministeerium kasutanud oma volitust anda välja õigusakte ja võtnud vastu määruse sertifitseeritud vahendajate väljaõppe ja täiendõppe kohta (*Verordnung über die Aus- und Fortbildung von zertifizierten Mediatoren*). See sisaldab täpsustatud sätteid sertifitseeritud vahendajate väljaõppe ja täiendõppe kohta ning nõudeid vastavat väljaõpet ja täiendõpet pakkuvatele asutustele.

Ametlikku menetlust ette nähtud ei ole.

Vahendajaid õpetavad välja liidud, ühendused, ülikoolid, ettevõtjad ja üksikisikud.

Kui palju vahendus maksab?

Vahendus on tasuline. Tasu suuruses lepivad kokku eraõiguslik vahendaja ja vahenduses osalevad pooled.

Vahenduse tasu ei ole reguleeritud ja statistika tasude kohta puudub. Reaalseks peetakse tunnitasu vahemikus 80–250 eurot.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Põhimõtteliselt saab vahenduse teel saavutatud kokkuleppe täitmisele pöörata advokaadi (advokaadi kinnitatud kokkulepe, Anwaltsvergleich) või notari abiga (notariaalakkt, tsiviilmenetluse seadustiku paragrahvid 796a–796c ja paragrahvi 794 lõiked 1–5).

Seotud lingid

[Föderaalne perelepituse tööühm](#)

[Föderaalne vahendusega tegelev ühendus](#)

[Föderaalne majandus- ja kutsealase vahendusega tegelev ühendus](#)

[Vahenduskeskus](#)

[Saksamaa advokatuur](#)

Viimati uuendatud: 17/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.